

SLOVENSKÁ RADA RODIČOVSKÝCH ZDRUŽENÍ

Sídlo: Široká 1920/2, 058 01 Poprad

IČO: 17319617 DIČ: 2020919736

Registrácia na MV SR VVS/1-900/90-3897- 11

Dňa 18.06. 1991 v znení svojich 11 platných dodatkov

e-mail: predseda.srrzpp@gmail.com , srrzpp@gmail.com

mobil: 0911468824, 0911841361

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu
a športu Slovenskej republiky

Branislav Gröhling

minister

Stromová 1

813 30 Bratislava

Vaša značka	Naša značka	Vybavuje	Poprad
	03 - 03/21/JL	Bc. Ing. Júlia Lindtnerová	21. 03. 2021

VEC: Pripomienky k „Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky“

Široká rodičovská verejnosť zasupená Slovenskou radou rodičovských združení so sídlom, Široká 1920/2, 058 01 Poprad pozorne preštudovala návrh dokumentu pod názvom „Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky“ (ďalej len POaOSR) a oznamuje tieto pripomienky pre Komponent č.:

6 – Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch

7 – Vzdelávanie pre 21. storočie.

1. Popis komponentu č. 6

Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch

Oblasť politiky: Vzdelávanie - Materské školy, základné školy, stredné školy, vysoké školy

Reformy a investície

1. Definícia konceptu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí a žiakov a vypracovanie modelu nárokovateľných podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní, vrátane systému ich financovania. Opatrenie upraví definíciu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov a podporí vytvorenie vertikálneho modelu nárokovateľných podporných opatrení. Uplatňovanie opatrení bude pilotne testované.

Z akých indícií vychádza pilotné testovanie, nakoľko tento bod je významný v zmysle inklúzie žiakov a predpokladáme, že vieme čo je potrebné pre zabezpečenie komplexnej podpory vo výchove a vzdelávaní, v rozvoji zručností na základe potenciálu žiakov, ktorí sú ich nositeľmi. Chybou a skutočnosť je to, že tieto podporné opatrenia sa jednoducho nerealizujú. Ak tomu dobre rozumieme bude pilotné testovanie potrebné na to, aby sa stanovili potreby pre širšiu škálu diagnostiky žiakov (rozšírenie skupín na delenie žiakov podľa diagnostík). Nie je dost jasné čo sa bude pilotne testovať (dnes máme dostatok štúdií a jasne vyšpecifikovaných podporných opatrení z rôznych odborných zdrojov). Tiež ako dlho sa bude testovať a na akých

miestach (školách, škôlkach, špeciálnych – bežných, individuálne v poradniach?). S týmito deťmi je potrebné začať naozaj dôsledne pracovať po správnej diagnostike a po správnom zabezpečení personálu aj finančných prostriedkov (napr. málo sú vyšpecifikované postupy, metodiky, zaradenie takých žiakov, ktorí sú diagnostikovaní ako žiaci s aspergerovým symptómom – veľmi široké a niekedy sprevádzané vysokým IQ a ďalšie iné „moderné“ diagnostické poruchy).

Nízka účasť detí so sociálnym a zdravotným znevýhodnením v predprimárnom vzdelávaní

Rozdiely vo vzdelávaní medzi žiakmi so znevýhodnením a ich rovesníkmi začínajú ešte pred nástupom na povinnú školskú dochádzku.

Bolo by možno vhodné hlbšie sa zamerať na zistenie skutočných príčin, prečo deti predovšetkým z MRK nenavštevujú Materské školy. Do akej miery kultúra a presvedčenie rodičov, že dieťa má do konca šk. dochádzky ostať doma má vplyv na to, že tieto deti v materskej škole nie sú. Či nie je potrebné sa zamyslieť nad budovaním skôr komunitných škôlok v prostredí, kde marginalizovaná skupina žije, kde by bola príprava pre deti do predškolského veku inklúziou v zmysle vytvorenia návykov, jazykovej predprípravy, práce s rodičmi (príprava rodičov) na skutočnú inklúziu ich dieťaťa v materskej škole v predškolskom veku a následne v školách. Rodičia sú základný kameň predprípravy na život mimo komunity (vzdelávanie). Ako najdôležitejší faktor sa javí rozvoj slovenského jazyka ako jazykového prostriedku pre vzdelávanie. Dieťa najprv musí rozumieť štátnemu jazyku aby rozumelo čo sa od neho vo veku predškolača (neskôr školáka) chce, aby vedelo vnímať a používať slovenský jazyk. A samozrejme získalo návyky pre život v prostredí škôlok a škôl. (Spomínané projekty napr. Omama na prípravu rodičov a detí z MRK by mohol byť základom predškolskej prípravy bez dôrazu na integráciu a inklúziu v bežných triedach).

V ďalších častiach dokumentu považujeme za významné tieto uvedené odseky a vítame, že sa toto bude realizovať aj vo všeobecnom ponímaní predprimárneho ale aj primárneho a sekundárneho vzdelávania.

Zmena príslušných ustanovení zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožní registráciu variabilných poskytovateľov programov predprimárneho vzdelávania, ktoré umožnia rovnocenné predprimárne vzdelávanie k tomu, ktoré sa poskytuje v sieti škôl a školských zariadení SR.

Títo poskytovatelia budú spĺňať minimálne tieto kritériá:

- Budú mať rozhodnutie o uvedení do prevádzky od príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva.
- Pri registrácii predložia program povinného predprimárneho vzdelávania, ktorý bude v súlade s cieľmi Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.
- Preukážu zabezpečenie povinného predprimárneho vzdelávania zamestnancami, spĺňajúcimi kvalifikačné požiadavky.
- Dodržia maximálne počty detí v triede podľa školského zákona.
- Budú rešpektovať minimálny počet hodín poskytovania povinného predprimárneho vzdelávania podľa § 59a ods. 5 školského zákona.

Štátny pedagogický ústav pripraví doplnkový materiál k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, ktorý bude poskytovať diferencovanejšie postupy pre špecifické skupiny detí, ktoré nastúpia na povinné predprimárne vzdelávanie v školskom roku 2021/22. Na povinné predprimárne vzdelávanie nastúpia okrem detí, ktoré už materské školy navštevujú, aj deti zo sociálne vylúčených lokalít a deti, ktoré budú na domácom vzdelávaní. Materiál bude orientovaný na prácu s deťmi, ktoré budú materskú školu

- Dodržia maximálne počty detí v triede podľa školského zákona.
- Budú rešpektovať minimálny počet hodín poskytovania povinného predprimárneho vzdelávania podľa § 59a ods. 5 školského zákona.

Štátny pedagogický ústav pripraví doplnkový materiál k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, ktorý bude poskytovať diferencovanejšie postupy pre špecifické skupiny detí, ktoré nastúpia na povinné predprimárne vzdelávanie v školskom roku 2021/22. Na povinné predprimárne vzdelávanie nastúpia okrem detí, ktoré už materské školy navštevujú, aj deti zo sociálne vylúčených lokalít a deti, ktoré budú na domácom vzdelávaní. Materiál bude orientovaný na prácu s deťmi, ktoré budú materskú školu navštevovať len jeden rok. Súčasťou materiálu bude kompenzačný program pre deti, ktorých materinský jazyk sa odlišuje od vyučovacieho jazyka materskej školy. Doplnkový materiál k ŠVP bude užívateľsky prístupný ďalším subjektom, ktoré na poli povinného vzdelávania budú pôsobiť.

Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materských školách budú mať nárok na poskytovanie podporných opatrení vo vzdelávaní, vrátane zabezpečenia prítomnosti pedagogického asistenta či pomocného vychovávateľa (reforma 2).

Vytvorí sa grantová schéma pre mimovládne organizácie a ďalšie subjekty na podporu poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov, najmä z prostredia marginalizovaných rómskych komunít a z prostredia generačnej chudoby. Nastavenie programu bude čerpať z existujúcich skúseností občianskeho združenia Cesta von a hodnotenia projektu Omama, ktoré prebieha za účasti odborníkov z Oxfordskej univerzity. Dôraz bude kladený na zapojenie žien priamo z komunity ovládajúcich jej jazyk a miestne podmienky, ktoré absolvujú kvalitné školenie a mentoring. Novelou zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa zároveň rozšíri nárok na príspevok na nezaopatrené dieťa na tie deti v predškolskom veku, ktoré navštevujú programy predprimárneho vzdelávania ako formu podmienenej finančnej pomoci, ktorá bude rodiny ohrozené chudobou motivovať k účasti detí na predprimárnom vzdelávaní.

V zákone č. 245/2008 Z. z. sa zavedie univerzálny právny nárok na miesto v programe predprimárneho vzdelávania pre deti od štyroch rokov veku a následne od dovŕšenia troch rokov veku. V zákone č. 596/2003 Z. z. sa ustanoví povinnosť zabezpečiť dostatok miest v programoch predprimárneho vzdelávania pre všetky deti od dovŕšenia 4 rokov (od 09/2024) a následne od dovŕšenia 3 rokov veku (od 09/2025) pre všetky deti, ktorých zákonní zástupcovia o prijatie dieťaťa požiadajú. Právna úprava bude prijatá v roku 2022, s účinnosťou od 1.1.2024, príp. 1.1.2025. Dôvodom odloženej účinnosti legislatívy je vytvorenie dostatočného časového priestoru pre zriaďovateľov na dobudovanie potrebných kapacít v materských školách alebo iných programoch predprimárneho vzdelávania.

- Rozšírenie nároku na príspevok na nezaopatrené dieťa o deti, ktoré sú v predškolských zariadeniach a na stredných školách, v zákone č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi: Q4/2022
- Zmena financovania programov predprimárneho vzdelávania s účelovým viazaním finančných prostriedkov zabezpečí transparentný a spravodlivejší systém financovania. V súčasnosti sa programy predprimárneho vzdelávania financujú na základe prerozdelenia daní z príjmov fyzických osôb, tzv. podielových daní. Tieto zdroje nie sú účelovo viazané: napriek tomu, že časť príjmov obcí je prerozdelená na základe počtu detí v materských školách, obce nemusia tieto prostriedky použiť na predprimárne vzdelávanie. Údaje o tom, aké mali obce príjmy z podielových daní na základe počtu detí v materských školách a výdavky na jednotlivé materské školy navyše nie sú zverejňované. Keďže celkový balík (daní), z ktorého sa prerozdeľujú

prostriedky na programy predprimárneho vzdelávania, nie je závislý od počtu detí v materských školách, zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania a právneho nároku (a tým výrazné zvýšenie počtu detí v materských školách) môže negatívne ovplyvniť výšku priemerných výdavkov na dieťa v materskej škole. V systéme normatívneho financovania bude transparentne zverejňovaná suma na vzdelávanie dieťaťa v materskej škole (normatív). Normatív bude vychádzať z reálnych personálnych a prevádzkových nákladov na vzdelávanie detí v materských školách. Zdrojom normatívneho financovania bude štátny rozpočet.

Záverečné pripomienky:

Je dôležité zamyslieť sa nad tým, že obce a mestá nemajú zdroje a odborné kapacity na spravovanie škôl a školských zariadení. To sa týka aj financovanie predškolských zariadení. Vítame preto zámer vytvoriť aspoň normatív na žiaka materskej školy špecificky podľa potrieb jednotlivých detí v konkrétnych zariadeniach. Myslíme si však, že samotné predškolské zariadenia by mohli byť riadené priamo štátom ako aj základné školy. Miestna komunita a väzby v nej veľa krát neprajú inovatívnym prístupom v ktorejkoľvek oblasti školského systému. Preto aj prístup k sociálne znevýhodneným a zdravotne znevýhodneným skupinám detí závisí na prístupe samotnej komunity, ktorá často nie je pripravená a „osvietená“ riešiť problémy inklúzie svojich „spoluobčanov“ spoločensky zodpovedne. Existujúce špeciálne školy a škôlky môžu byť ohrozené samotnou inklúziou a aby mali prednosť deti (ich rodičia) pred záujmami osôb a zariadení a takúto komplexnú reformu je potom potrebné riešiť centrálné pokiaľ chceme aplikovať pripravené komponenty 6. Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch vzdelávania a 7. Vzdelávanie pre 21. storočie.

Nie je riešený spôsob vzdelávania a zmeny financovania v Základných umeleckých školách a tiež v Centrách voľného času, čo Vás žiadame s veľkou zodpovednosťou riešiť a doplniť.

2. Popis komponentu č. 7

Vzdelávanie pre 21. storočie

Oblasť politiky: Vzdelávanie - Základné a stredné školstvo

Reformy a investície aj pre:

1. Základnú umeleckú školu (ďalej len ZUŠ), ktorá:

poskytuje odborné umelecké vzdelanie v jednotlivých umeleckých odboroch, pripravuje na štúdium na stredných školách umeleckého zamerania a na konzervatóriu; pripravuje aj odborne na štúdium na vysokých školách s umeleckým a umelecko - pedagogickým zameraním,

Na ZUŠ sa môžu zriaďovať hudobné, výtvarné, tanečné, literárno – dramatické odbory a masmedializácia,

ZUŠ organizuje štúdium pre žiakov základnej školy, organizuje štúdium pre deti predškolského veku, žiakov a študentov stredných a vysokých škôl a dospelých.

V POaOSR nie je riešená ZUŠ, preto žiadame doplniť, pretože to považujeme za nevyhnutné aj vo vzdelávaní v 21. storočí - doplniť digitalizáciu a v nej jej zručnosti.

2. Centrum voľného času (ďalej len CVČ)

CVČ v súlade s platnou legislatívou vytvárajú podmienky **na neformálne vzdelávanie**; organizujú a zabezpečujú výchovno-vzdelávaciu činnosť prostredníctvom rozvoja záujmov detí a mládeže, čo je potrebné aj 21. storočí.

CVČ zabezpečujú podmienky, organizujú a realizujú výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti a mládež v priebehu celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin. Ide o činnosť deti a mládeže v ich voľnom čase, Prečo sa v POaOSR neplánuje riešenie problematiky voľného času deti a mládeže? Aká je podpora práce s mládežou v neformálnom vzdelávaní v POaOSR?

CVČ žiadame riešiť v POaOSR vo vzdelávaní 21. storočia, pretože aj v neformálnom vzdelávaní je dôležitá digitalizácia a digitálne zručnosti.

Internetové pripojenie nie je dostačujúce a preto je to potrebné ako prvoradé riešiť, ak chceme kvalitne riešiť digitalizáciu.

Ostávame s pozdravom

SLOVENSKÁ RADA ②
RODIČOVSKÝCH ZDRUŽENÍ
Široká 1920/2, 058 01 Poprad
VVS/1-900/90-3897-11
IČO: 17319617 • DIČ: 2020919736

Bc. Ing. Júlia Lindtnerová
Predseda – štatutár SRRZ